

KLAIPĖDOS UNIVERSITETO LITERATŪROS KATEDRA

Klaipėdos universiteto (KU) Literatūros katedra – svarbus lituanistinių tyrimų centras Vakarų Lietuvos regione, skiriantis daug dėmesio lietuvių literatūros istorijos, Mažosios Lietuvos literatūros ir kultūros studijoms, taip pat mokyklinio teatro mokymo problemoms. Nors kaip atskiras padalinys katedra įkurta 1991 m., bet jos ištakos siekia 1971 m., kai iš Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto į Klaipėdą buvo perkelta dalis lituanistinių studijų, kurios nuo 1975 m. iki Klaipėdos universiteto įkūrimo sėkmingai gyvavo ir plėtojosi tuometiniuose Lietuvos konservatorijos Klaipėdos fakultetuose, vėliau reorganizuotuose į KU. Todėl 2011 m. rugsėjo–spalio mėn. Literatūros katedra drauge su kitomis KU lituanistinėmis katedromis svariai paminėjo aukštųjų lituanistikos studijų Klaipėdoje 40-metį. Šiai sukakčiai parengtas leidinys „Lituanistikos studijų 40-metis Klaipėdoje“, kurio autoriais yra ir Literatūros katedros pradininkai doc. J. Mališauskas, ilgametis Mažosios Lietuvos literatūros ir kultūros tyrėjas, doc. L. Ruseckienė, garsi Lietuvoje literatūros pedagogikos studijų autorė. Ta proga Humanitarinių mokslų fakultete veikė ryškiausių lituanistų mokslininkų portretų galerija, buvo sukurtas filmas apie aukštojo mokslo lituanistikos studijas Klaipėdos universitete. Literatūros katedroje dirba aštuoni dėstytojai (du profesoriai, trys docentai, du lektoriai ir vienas asistentas).

2011 metais katedros mokslininkai aktyviai dalyvavo įvairiose mokslinėse konferencijose. Literatūros katedros iniciatyva (organizacinio komiteto nariai: prof. P. Bielskis, prof. R. Bončkutė, doc. M. Šidlauskas) Klaipėdos universitete gegužės 27–29 dienomis vyko respublikinė mokslinė konferencija *Kunigas Jonas Katelė ir mūsų laikai*. Joje pranešimus skaitė prof. P. Bielskis – „Kunigas Lietuvių kultūroje (J. Katelei – 180)“, doc. M. Šidlaus-

kas – „Jono Katelės kultūrinės pamokos“, lekt. J. Grigaitienė – „Kunigo Jono Katelės teatinė pedagogika“. Be to, doc. M. Šidlauskas dalyvavo dar keliose respublikinėse mokslinėse konferencijose: kovo 18 d. konferencijoje, skirtoje G. Petkevičaitės-Bitės 150-mečiui, skaitė pranešimą „Bitės būdas“, balandžio 13 d. M. Valančiaus 210-osioms gimimo metinėms skirtajai konferencijai parengė pranešimą „Palangos Juzė: klasikinio teksto gyvybė“. Lapkričio 5 d. M. Šidlauskas dalyvavo Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto surengtoje mokslinėje konferencijoje *A. Jakštas ir kritinės minties horizontai* ir skaitė pranešimą „Adomo Jakšto socialumo tūris“.

Prof. Roma Bončkutė 2011 m. rugsėjo 29–30 d. gegužės 1 d. dalyvavo tarptautinėje konferencijoje *Lietuvos egodokumentinis paveldas Europoje: tyrimai, interpretacijos, sklaida*, organizuotoje Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų instituto, Torunės M. Koperniko universiteto Istorijos fakulteto Istorijos ir archyvistikos instituto. Joje skaitė pranešimą „Lietuvos rašytojų ir kultūros veikėjų laišakai Klaipėdos universiteto bibliotekos Kazio Pemkaus fonde“. Pranešime analizavo Klaipėdos universiteto bibliotekos Kazio Pemkaus fonde saugomus Sofijos Pšibiliauskienės (Lazdynų Pelėdos), Gabrielės Petkevičaitės-Bitės, Vilhelmo Storostos (Vydūno) laiškus Jurgiui Šauliui. Šie laišakai pateikia daug naujų duomenų apie jų gyvenimą, asmenybę, kūrybą. Laiškuose atsispindi J. Šaulio vaidmuo jų gyvenime, jo įtaka rašytojų kūrybai. Laiškų tyrimas parodo, kad J. Šaulį galima laikyti vienu iš autoritetingiausių XX a. pradžios literatūrinio gyvenimo organizatorių (greta P. Višinskio), veikusių to meto rašytojų kūrybos, pasaulėžiūros, apskritai literatūros, publicistinio lauko formavimą. Gruodžio 2 d. respublikinėje

konferencijoje *Biržiškos skaitymai 2011: Bibliotekininkystės mokslas ir praktika: vakar ir šiandien* (VU) R. Bončkutė skaitė pranešimą „Vaclovo Biržiškos ir Petro Joniko epistolinis dialogas (1948–1955)“. Tarpininkaujant pranešėjai, Mykolo Biržiškos anūkas Vytautas Barauskas KU bibliotekai padovanojo Petro Joniko Vaclovui Biržiškai rašytus laiškus, kurie konferencijoje ir buvo aptariami. Šis epistolinis dialogas atskleidžia dviejų skirtingų kartų mokslininkų draugystės ir bendradarbiavimo istoriją, naujais faktais papildo iševijos istorijos puslapius.

Doc. Žavinta Sidabraitė rugsėjo 9 d. tarptautinėje konferencijoje *Liuteroniškieji giesmynai praeityje ir dabartyje* skaitė pranešimą „Nežinomas XIX amžiaus pradžios lietuviško giesmyno egzempliorius: identifikavimo galimybės“. Pranešime buvo pristatytas pranešėjos stažuotės Miuncheno universitete metu rastas iki tol nežinotas XIX amžiaus lietuviško giesmyno egzempliorius. Spalio 20 d. Ž. Sidabraitė skaitė pranešimą „Kristijono Donelaičio daktikos kontekstas“ kitoje tarptautinėje konferencijoje – *Kristijono Donelaičio epochos kultūrinės inovacijos*.

Lektorė Jūratė Grigaitienė 2011 m. gegužės 20 d. mokslinėje konferencijoje *Pasikartojimai: atmintis ir tapatybė postsovietiniame Lietuvos teatre* skaitė pranešimą „Keistuolių“ ir teatro laboratorijos „Atviras ratas“ kūrybos principai“ (Kaunas, VDU).

2011 m. gruodį pasirodė naujas rašytojo Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato doc. Rolando Rastausko teatrologinių straipsnių, esė, scenarijų rinkinys-albumas „Hotel Europa“ (Vilnius: Kultūros projektai).

Katedros dėstytojai 2011 metais aktyviai darbavosi pedagoginėje ir edukacinėje veikloje: rengė naujus mokymo sandus, skaitė paskaitas Klaipėdos miesto bendruomenei, dalyvavo edukaciniuose projektuose ir seminaruose, knygų pristatymuose Klaipėdoje bei regiono švietimo ir kultūros institucijose. R. Bončkutė parengė

studentams penkis naujus studijų sandus: *Lotynų kalbos istorija* Kalbotyros magistrantūros studijų programai; Kultūros ir medijų filosofijai – *Lotynų kalba, Mokslinio darbo pagrindai, Drama nuo Aristotelio iki Lessingo, Retorika*. Lekt. J. Grigaitienė lietuvių literatūros ir režisūros bakalaurams parengė tris studijų sandus: *Performanso teorija ir praktika, Socialinio teatro pedagogika, Praktika*. Teatrologijos magistrantams doc. R. Rastauskas parengė du naujus kursus: *XX a. Vakarų drama, XX a. pab. – XXI a. lenkų teatras*.

2011 m. sausio 2–6 d. paskaitų ciklą „Naujai klasikos skaitymai“ Nacionalinėje mokslievių akademijoje Palangoje skaitė katedros dėstytojai R. Bončkutė, M. Šidlauskas.

Pranešimus mokslinėje-praktinėje konferencijoje lituanistams *Vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas ugdymo procese* spalio 14 d. skaitė Literatūros katedros pedagogai: R. Bončkutė – „M. Mažvydo „Katekizmo“ ir M. Daukšos „Postilės“ prakalbų kontekstai“, M. Šidlauskas – „Kristijonas Donelaitis“. Lapkričio 4 d. šie abu lektoriai dalyvavo Klaipėdos miesto mokytojams surengtame seminare *Naujas požiūris į lietuvių kalbą ir literatūrą ugdymo procese*, kuriame skaitė pranešimus tema „Epochos ir epochą reprezentuojančių asmenybių pristatymas lietuvių literatūros pamokose“.

Ž. Sidabraitė gegužės 12 d. skaitė paskaitą „«Кристионас Донелайтис: от традиции к современности» tarptautiniame moksliniame metodiniame mokytojų seminare Kaliningrade *Духовный мир Кристионаса Донелайтиса и его творчество*. R. Bončkutė ir Ž. Sidabraitė dalyvavo programoje „Rengiamės įgyvendinti atnaujintą lietuvių kalbos vidurinio ugdymo programą“, parengė ir skaitė seminarus Klaipėdos miesto pedagogų švietimo ir kultūros centre.

2011 m. rugsėjo–spalio mėn. paskaitas išėjusiųjų klaipėdiškių rašytojų atminimui Klaipėdos miesto savivaldybės etnokultūros centre ir I. Simonaitytės viešojoje bibliotekoje skaitė

M. Šidlauskas ir R. Skunčikas, kurio straipsnis „Rimantas Černiauskas. Šiapus ir anapus debesų“ pasirodė literatūriniam-kultūriniam almanache *Baltija*.

R. Bončkutė dalyvavo knygos „*Auszros*“ archyvas. *Martyno Jankaus rinkinys* (sudarė ir parengė Domas Kaunas ir Audronė Matijošienė) pristatyme Pagėgiuose ir Šilutėje 2011 m. gruodžio 16 d., Ievos Simonaitytės viešojoje bibliotekoje gruodžio 17 dieną.

J. Grigaitienė 2011 m. surengtoje respublikinėje vaikų ir jaunimo teatrų šventėje „Šimtakojis“ buvo vertinimo komisijos narė.

Ž. Sidabraitė lapkričio 21 d. Ievos Simonaitytės bibliotekoje Klaipėdoje dalyvavo naujo Kristijono Donelaičio kūrybos vertimo į rusų kalbą „Кристийонас Донелайтис *Времена*. Поэма, басни, письма, стихи, перевод с литовского и немецкого Сергея Исаева, Калининград: Русский ПЭН центр, 2011“ pristatyme ir skaitė pranešimą apie vertimo sėkmes ir nesėkmes.

Katedros dėstytojai aktyviai dalyvavo projektinėje ir leidybos veikloje. M. Šidlauskas – leidybos projekte pagal Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009–2015 m. programą ir parengė straipsnį apie 1900–1945 m. poeziją leidiniui *Lietuvių literatūros istorija. XX amžiaus pir-*

moji pusė. Pirmoji knyga. M. Šidlauskas taip pat pristatė V. Kudirką vadovėlyje *Literatūra II klasei. Romantizmas, realizmas, neoromantizmas*, chrestomatijos II dalis. R. Bončkutė dalyvavo projekte *Lietuvos egodokumentinis paveldas* (projekto vadovas – Arvydas Pacevičius).

Jūratė Grigaitienė 2006–2011 m. buvo respublikinio teatro žurnalo *Lietuvos scena* redaktorė. Mokslo žurnalų redakcinėse kolegijose aktyviai dalyvauja R. Bončkutė – *Archivum Lithuanicum*, Ž. Sidabraitė – *Res humanitariae*, M. Šidlauskas – *Sociologija. Mintis ir veiksmai*.

2011 m. pabaigoje vyko tradicinis Literatūros katedros organizuojamas studentų literatūrinės kūrybos konkursas. Jo aptarimas surengtas konkurso mecenato verslininko Juozo Petrošiaus viešbutyje „Lūgnė“. Renginys prasidėjo Maironio eilėmis, kurias skaitė Literatūros katedros dėstytojai. Studentų poeziją aptarė M. Šidlauskas, prozą – R. Skunčikas, o eseistiką ir dramaturgiją – R. Rastauskas. Literatūrinio konkurso laureatais tapo lietuvių filologijos studentai: R. Lukauskaitė (I vieta), A. Laurutis (II vieta) ir dvi III vietas pasidalijo M. Palubinskaitė ir S. Kancevyčius. Nugalėtojai buvo apdovanoti mecenato piniginiiais prizais ir Literatūros katedros dėstytojų leidiniais.

KU Literatūros katedros informacija